

SMYRNA'DA BİR KEKİK (ORIGANON) TÜCCARI

XIX. yüzyıl sonlarında İzmir'de bulunarak Oxford Ashmolean Museum'a taşınan bir mezar taşının kekik otu ile yakından ilişkili birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Bu taşın üzerinde, son iki satırı kısmen tahrip olmuş olan ve M.S. 2. yüzyıla tarihlenen bir Grekçe bir mezar yazıtı yer almaktadır. Yazıtın başlangıcını oluşturan ilk satır(lar) noksan olduğundan, mezar sahibinin adını öğrenmek mümkün olamamaktadır. Yazıtın çevirisi şöyledir:

M.S. 2. yüzyılda Smyrna'da yazılan Grekçe mezar yazıtı. Taşın sağ alt köşesinde bulunan kekikçi motifi ile "kekikçi" ifadesi yer almaktadır. Robert, BCH 101, 1977, s. 5

«[Filanca kişi bu mezarı kendisi ve karısı] Thalia ve tüm akrabaları için [yaptırdı]. Bu yapı hiçbir mirasçıya verilmeyecektir. Hiçbir kimse bu mezarı ya da onun bir bölümünü satmaya veya değiştirmeye veya devretmeye yetkili değildir. Aynı şekilde, hiçbir kimse bu yapıyı satın alamaz ve ona kasıtlı olarak herhangi bir zarar veremez. Bu düzenlemeye aykırı birşey yapan veya yapıyı satan veya devreden veya kötü niyetle ona zarar veren kişiyi ne toprak üzerinde taşısın, ne toprak ve ne de deniz ona ürün versin! Ayrıca göklerdeki tanrılar ve yeraltındaki cinler ona ve onun ailesine öfke duysunlar! Ve ayrıca, bu düzenlemeye aykırı davranan veya yapıyı satan veya devreden veya onu satın alan

kişi Smyrna'daki Yaşlılar Meclisi'ne 2000 gümüş Dinar ve ayrıca davacıya 1000 gümüş Dinar ve ... ödeyecektir. Kekikçi ».

Yazıtın sağ alt kenarındaki bir kekik dalı motifinin hemen altında **ΟΡΙΓΑΝΙΩΝ** ("kekikçi") şeklinde bir ifade yer almaktadır. Bu, büyük bir olasılıkla mezar sahibinin lakabıydı. Anlaşılan bu kişi Smyrna'da, şifalı bir bitki olan kekik otunun ve bu ottan elde edilen ilaçların ticaretini yapmaktaydı. Mezar taşına "kekikçi" ifadesini yazdırdığına ve bir kekik motifi çizdirdiğine göre, mezar sahibi bu mesleği ile onur duymaktaydı.

Günümüzde olduğu gibi, antik devirde de kekik otunun (*origanon*) ve ondan elde edilen ürünlerin birçok hastalığa iyi geldiğine inanılmakta ve kekikten elde edilen ürünler yaygın bir şekilde tüketilmekteydi. Ünlü doğabilimci Plinius Secundus (M.S. 1. yüzyıl),

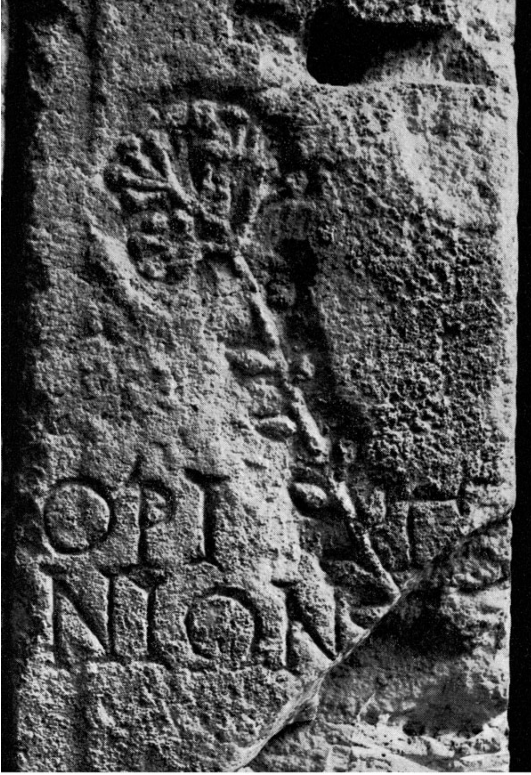
Naturalis Historia

(
Doğa Tarihi
)

adlı eserinde farklı bölgelerde yetişen ve farklı adlar taşıyan bazı kekik türlerinden söz etmekte ve bunların hangi hastalıklara iyi geldikleri konusunda bilgiler vermektedir:

« Tat bakımından geyik otu (cunila origanoides) ile rekabet eden kekiğin (origanon) tıpta kullanılan birçok türleri vardır. Örneğin, görünüşü çördük otuna (hysopum) benzeyen eşek otu (onitis) ya da yeşil ot (prasion) bir kekik türüdür. Bu bitki özellikle mide ağrısı ve hazımsızlığa karşı kullanılmaktadır. Ayrıca, beyaz şaraba karıştırılarak örümcek ve akrep ısırıklarında, ya da bir yün parçasının üzerine sirke ve zeytinyağı ile birlikte konup burkulma ve yaralanmalara uygulanmaktadır » (XX.68).

« Keçi Kekiği (tragoriganon), yabani kekik (serpullum) ile büyük bir benzerlik gösterir. İdrar söktürücüdür, tümörleri yok eder ve sıvı olarak alındığında ökseotu ve yılan zehirine karşı son derece etkilidir. Mideden gelen asit salgılarına ... çok iyi gelir. Ayrıca balla karıştırılarak öksürüğe ve akciğer iltihabına ve zatürreye karşı kullanılır .

Smyrnalı kekikçinin mezar yazıtından detay: Kekik motifi ve "Origanion (Kekikçi)" yazısı.

~~Prof. Dr. Hasan Malay, "Smyrna'da bir Kekik (Origanon) Tüccarı", *Orman Araştırmaları*, 1977, 10/1, 1979, 110-223. Documenta 1518~~

H. Malay